

Dr. ANGYAL KÁLMÁN

(1882–1973)

népjóléti és munkaügyi minisztériumi tanácsos

Jászberényben született 1882-ben. Édesapja szabó kisiparos volt, édesanyja Muhoray Ilona. Feleségével, Láng Ilonával¹ 1924-ben kötöttek házasságot.

Az elemi iskolát és a gimnázium első négy osztályát szülővárosában végezte, majd 1901-ben Budapesten érettségizett. 1908-ban az államtudományok doktorává avatták.

Érettségi után lépett a pénzügyminisztériumi számvevőség szolgálatába, ahol az államszámviteli vizsga letétele után számgyakornokká nevezték ki. Munkájának elismeréseként tanulhatott tovább. Az 1908-ban felállított Népjóléti és Munkaügyi Minisztériumban a szervezési munkálatokhoz rendelték ki szolgálatételre. Itt dolgozott a minisztérium 1932. június 30-án történt megszüntetéséig, ezután 1933. július 1-jével saját kérésére, egészségi állapotára való tekintettel nyugállományba helyezték.

1927–1935 között a „Jászok Egyesülete Budapesten” alelnöke volt, majd ügyvezető alelnöknek választották, és e pozícióban maradt az egyesület feloszlásáig.

A Jász Hírlap cikke igen szépen összefoglalja dr. Angyal Kálmán nagylelkűségét, melyet a Jászságból elszármazottak iránt tanúsított:

„A Jászok Egyesülete Budapesten. A Pászthy János elnökle alatt álló egyesület a Józsefvárosi Keresztény Kaszinóban meleg ünnepségekben részesítette tiszteletbeli elnökét, dr. Angyal Kálmánt abból az alkalmából, hogy miniszteri tanácsosságának 10. évét töltötte be. Fiatalon került ebbe a magas méltóságba. Sok hivatali elfoglaltsága mellett nem feledte el soha, hogy jász. Különösen a Jászságból Budapestre szakadt intelligens ifjúság érezte ezt a tulajdonságát igen áldásosan. Dr. Kocsis Antal Gábor orvos mondott köszönetet azért a sok önzetlen támogatásért, amiben a legnehezebb munka- és állásnélküliség legsúlyosabb gondján segített át igen sok jász fiatalembert. A jász egyetértés legszebb példáit állította fel, amikor a mai protekciós világban állásra hiába váró, összeköttetésekkel nem rendelkező fiatalságot teljes erejéből pártfogásba vette, és nagy befolyását arra használta fel, hogy jász testvéreit kenyérhez juttassa. Ajtaja mindig nyitva állt a jászok előtt. Aggodalom nélkül mehet elébe, és nem kell felmutatni protekciós leveleket, ajánló sorokat, elegendő, ha megmondja, hogy jász ember, olyan fogadtatásban részesül, amilyenhez ritkán juthat a kérelmező ember nagy urak előtt. Méltán ünnepelték hivatalában és a vezetése alatt álló intézetekben is, mert tényleg örülhetnek annak, hogy sorsuk olyan helyre vezette őket, ahol az intézkedés joga olyan meleg szívvel érző ember kezében van, mint dr. Angyal Kálmán.”²

Nyugdíjazása után a budai és a jászberényi kis gyümölcsösük nyújtott tisztas jövedelem-kiegészítést, majd a második világháború alatt ez utóbbiban álló kis házukban húzták meg magukat.

„1945 márciusában a jászberényi ingatlanomat, melynek jövedelméből öreg édesatyámat és beteg nőtestvéreimet tartottam el, a jászberényi földigénylő bizottság elkobozta azzal az indoklással, hogy mi nyugatra (külföldre) szöktünk az orosz hadsereg bevonulása előtt, tehát fasisztának kellett lennünk.”³

A front alatt felesége súlyosan megbetegedett. 1951-ben az állapota válságosra fordult, ezért vidékre kellett költözniük. A budai kis telkük alkalmas lett volna erre, ide kivihette volna pihenni beteg feleségét, de ezt a budapesti államvédelmi hatóság biztonsági célra igénybe vette, és ellenszolgáltatás nélkül használta. Mielőtt leköltöztek, a VII. ker., Peterdi utca 14. sz. alatti kétszobás, komfortos lakásukat díjtalanul a kerületi lakáshivatal „rendelkezésére bocsátották”. Mivel Jászberényben nem volt hová menniük, Jászfényszaruba költöztek, ahol a plébánián húzhatták meg magukat.

Szőlő és szántó ingatlanaikat nem kaphatták vissza, mert nyugdíja volt, amiből szerényen megélhettek. 1951-ben, nyugdíjának a folyósítását is megszüntették, így teljesen ellátatlanná váltak.

Dr. Angyal Kálmán korára és szívbetegségére való tekintet nélkül nehéz fizikai munka végzésére kényszerült. A Szolnoki Állami Erdőgazdaságnál dolgozott, ahol 1954-ben balesetet szenvedett. Ezután már állandó orvosi kezelésre szorult, és további munkavégzésre képtelenné vált. Sanyarú helyzetükről az önéletrajzában 1956-ban így írt: *„Most nincsen se föld, sem nyugdíj. Öreg, 74 éves beteg, munkaképtelen ember vagyok. Nincsen semmi keresetem, sem jövedelem, de nincsen semmi vagyonunk sem. Olyan hozzátartozónk sincs, aki minket eltartani, vagy támogatni köteles lenne.”⁴*

Felesége 1962-ben hunyt el Jászfényszarun.

Jászfényszaruról el kellett költöznie, mert az ottani plébános 1967-ben nyugállományba vonult, és a régi, rozoga plébánia épülete helyett újat építettek. Ekkor Jászberénybe költözött egykori jó barátja, Balla Pál leányához és férjéhez (Simon László és Balla Rozália). Ők nyújtottak neki segítséget, és gondozták 1973-ban bekövetkezett haláláig.

¹ Dr. Angyal Kálmánné Láng Ilona (1894–1962).

² JÁSZ HÍRLAP, 1930.06.01. 2. p.

³ Dr. Angyal Kálmán: Önéletrajzi írása, 1956. és Simon Zsuzsanna, (eltartójuk leánya) közlése.

⁴ Uo.

Feleségével közös nyughelyük a jászberényi Fehértói temetőben van.

Forrás: Dr. Suba Györgyné: Jászok Egyesülete Budapesten. Jászberény, 2017. 139–140. p.

Jászberény, 2017. Dr. Duba Györgyné